

Tauno Lauri

Hilloja pölyttämässä

Hilloja pölyttämässä

© Tauno Lauri/Hillamaa Oy
Kustannustoimittaja Jarkko Lauri
Piirokset Janne Kummala
Graafinen suunnittelu Raija Kristo
ISBN 978-952-3394-25-4
BoD - Books On Demand Helsinki, Finland

Tauno Lauri

Hilloja pölyttämässä

Lukijalle

Yle julkaisi 4.7.2015 uutisen ”Ihmiskoe Ranualla: Mies alkoi hillan-kukkien pölyttäjäksi”. Hillevi Antikaisen kirjoittaman jutun kuvassa Tauno Lauri pölyttää kukkia pumpulitupolla.

Hyvän tarinankertojan ominaisuus on, ettei sillä ole merkitystä, missä totuus loppuu ja missä sepite alkaa. Tarinat ovat elävämpiä kuin itse todellisuus, eikä niitä lukiessa aina voi tietää, pitäisikö itkeä vai nauraa.

Nyt Laurin suuren suosion saavuttaneet sanomalehtipakinat on koottu yksiin kansiin ja varustettu sarakyläläisen Janne Kummalan tekemin kuvituksin.

Tarinat vievät nostalgiselle aikamatkalle savotta-ajan Pudasjärveltä sukellusveneajan Ranualle. Tekniikka kehittyy ja tavat muuttuvat, järjestötalojen tansseista siirrytään someen ja yhteen hiileen puhaltavan kyläyhteisön syrjäyttää omakotitalolinnake ja kesämökki-idylli. Siinä missä Sarakylän pojat heittävät toisiaan kiiskillä, tykkäävät nykymiehet toisistaan Facebookissa. Kaiken muutoksen keskellä on kuitenkin jotain pysyvää: Teboilin huoltamo ja avaruus, isänmaa ja omatunto sekä hillastuksen salaoppi.

Lapsuuden Sarakylää ja sen värikkäitä ihmisiä on kuvattu suurella rakkaudella. Laurin tarinat tarjoavat väläyksiä siitä luovasta hulluudesta ja ennakkoluulottomuudesta, joita on tarvittu maaseudun kehittämis-työssä ja tappelussa byrokratian tuulimyllyjä vastaan. Tällä miehellä on aina kettukarkki kainalossa ja oravannahkoja taskussa.

Lauri eli ja vaikutti Ranualla aikana, jolloin Rohkean Ranuan käsite muodostui ja paikkakunta nousi otsikoihin yritteliäiden tempaustensa johdosta. Tapaus Lindellin ”Planet Ranua” -hittibiisiä mukaillen: olo-suhteitaan äärimmäisestä Ranuasta tuli extremenähtävyys, jota sinne laskeutuvat avaruusolennot pitivät aivan ufona.

Tauno Lauri (s. 1952) teki pitkän uran Lapin maaseudun kehittä-

jänä ja ammattiopettajana. Hän hallitsi niin ensimmäisten EU-projektien kiemurat kuin tilallisille pidetyt keinosiemennys- eli muovimulkkukurssitkin. Eläkepäivillään hän on palannut rakkaan harrastuksensa kirjoittamisen pariin ja julkaissut Ranuan ja Posion paikallislehti Kuririssa Taunon tulilla -pakinasarjaa.

Jarkko Lauri

Sisällys

I Isän selän takana

Aihkitukki ja sukellusvene	10
Mieltä painaa	12
Se oli Gunnar	14
Kiiskisota ja hammastuska	16
Maamiehen tietolaari	19
Separatistit ja Volga	21
Muuan hameenala ja ryyskiila	23
Viheliäistä kutinaa	25
Eron hetkiä	27
Ilmarin kanssa Pyrinnöllä	29
Kauko ja Antti	31
Isän selän takana	33
Mieletönhaaste	35
Suviseuroissa	37
Ylioppilailla hyvä tili	39
Meillähän ei keitetä	41
Peesiapua tarjolla	43
Petteri Punakuono	45

II-Mikon kanssa hillassa

Naamiaiset	50
Sikavirkoja	53
Monin paikoin hyvä kesä	55
Hilloja pölyttämässä	57
Kunnallinen kalvontekijä	60
Liian vähän työttömiä	63
Kalakaani kellumaan	65
Tiekarhu nähty Ranuantiellä	67
Raha-Reino ja Tsernobyl	69
Räkkäravintoa kehittämään	71
Syke nousee	73
Honkivaaran hetteellä	75
Pariisin parfyymiä	77
YYA-sopimus uusiksi	79
Dominick Arduin	81
Joulupukin matkalaukku	83
Mikon kanssa hillassa	85
Jussa ja Nessi Turussa	87
Tiku ja Taku pakolaisina	89
Pesäonnea	92

I

Isän selän takana

Aihkitukki ja sukellusvene

Ruotsin ja Suomen kansantaloudessa metsätaloudella on aina ollut suuri merkitys. Puuta kuljetetaan vesistöissä ja maalla. Vesistökuljetuksilla on aina ollut merkittävä osuus. Itämerellä ja Ruotsin Tukholman saariston laivaväylillä on puutavaraa kuljetettu satoja vuosia. Usein toistuvat ”sukellusvenehavainnot” ovatkin pääosin uppotukkien aiheuttamia. Niin on tämä tuoreinkin tapaus.

Tukkeja on tippunut ja jäänyt aikojen kuluessa paljon meriin, järviin ja jokiin. Uiton jäljiltä ja avonaisista vesi- ja lastiproomuista sekä lotjista on vyörynyt puutavaraa vesistöihin. Hidaskasvuiset aihkitukit eivät laho koskaan vedessä. Ne kummittelevat olemalla enimmäkseen upoksissa mutta pistävät päänsä veden yläpuolelle sopivien virtausten myötä. Äkkinäiset, kuten ruotsalaiset, luulevat näitä sukellusveneiksi ja tuhlaavat miljoonia epätoivoiseen tutkimiseen.

Tätä teoriaa tukee tositapaus lähes viisi vuosikymmentä sitten. Olin Pentin ja Reijon kanssa Livo- ja Kouvanjoen haarassa vesilintupassissa. Metsästys oli juuri alkanut. Sota oli julistettu ja haulikon laukauksia kuului jokien varsilta Juutislammelta ja Sarajärveltä. Odotimme passissa rantatöyräällä hiljaa maaten. Linnut lentelivät yleensä jokihaaraan muualta röykytystä pakoon. Näin tapahtui nytkin. Ensimmäisenä lensi heinäisorsaparvi ja laskeutui aivan eteemme. Reijo ampui Mossbergilla kaksi ja minäkin venäläisellä kaksipiippuisella sain yhden. Seuraavana lensi telkkäparvi. Sarajärven puolella Livojokea olivat passissa kylänpojat. Parvi laskeutui heidän eteensä. Kymmenen laukausta kiiri korviimme ja ruuti haisi. Saalista tuli, mutta yksi telkkä jäi raanaan ja alkoi sukella. Pojat passittivat törmällä liipasinsormet herkkinä. Mustapää nousi vedestä. Tulitus alkoi, mutta ei saalista. Pojat tulittivat uppotukkia, joita oli jokihaarassa haitalle asti. Voimakkaampien pohjavirtojen seurauksena ne nousivat ja nostivat päitään pintaan vaipuen taas upoksiin. Silloin Kouvan- ja Livojokikin olivat vilkkaita uittoväyliä ja puu-

Yle julkaisi 4.7. 2015 uutisen ”Ihmiskoe Ranualla: Mies alkoi hillan-
kukkien pölyttäjäksi.”Hillevi Antikaisen kirjoittaman jutun kuvassa
Tauno Lauri pölyttää kukkia pumpulitupolla.

Hyvän tarinankertojan ominaisuus on, ettei sillä ole merkitystä, mis-
sä totuus loppuu ja seipite alkaa.Tarinat ovat elävämpiä kuin itse
todellisuus, eikä niitä lukiessa voi tietää, pitäisikö itkeä vai nauraa.

Nyt Laurin suuren suosion saavuttaneet sanomalehtipakinat on
koottu yksiin kansiin ja varustettu sarakyläläisen Janne Kummalan
tekemin kuvituksin.

Tarinat vievät nostalgiselle aikamatkalle savotta-ajan Pudasjärveltä
sukellusveneajan Ranualle. Lapsuuden Sarakylää ja sen värikkäitä
ihmisiä on kuvattu suurella rakkaudella. Laurin tarinat tarjoavat vä-
lähäisiä siitä luovasta hulluudesta ja ennakkoluulottomuudesta, joi-
ta on tarvittu maaseudun kehittämistyössä. Tällä miehellä on aina
kettukarkki kainalossa ja oravannahkoja taskussa.

